

I. Bendroji dalis

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO (toliau VSB) buhalterinės apskaitos vadovas (toliau – apskaitos vadovas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS) ir kitais teisės aktais.

2. Apskaitos vadove pateiktos VSAFAS nuostatų praktinio taikymo rekomendacijos VSB, kaip tvarkyti buhalterinę apskaitą kaupimo principu ir parengti finansinių ataskaitų rinkinį:

- 2.1. apskaitos politika, taikytina VSB pagal VSAFAS;
- 2.2. buhalterinės apskaitos registrų sudarymo rekomendacijos;
- 2.3. finansinių ataskaitų rinkinys ir ataskaitų sudarymo principai;
- 2.4. buhalterinės apskaitos tvarkų aprašai, kuriuose pateikti VSB galimų ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių registravimo buhalterinėje apskaitoje detalūs nurodymai;
- 2.5. VSB naudojamas sąskaitų planas.
3. VSB parengto apskaitos vadovo nuostatos negali prieštarauti VSAFAS.
4. Kontroliuojantysis (koordinuojantysis) viešojo sektoriaus subjektas gali nustatyti, kad kontroliuojama (koordinuojama) VSB turi taikyti jo patvirtintą apskaitos vadovą arba turi parengti ir suderinti su juo savo individualų apskaitos vadovą.
5. Apskaitos vadovą tvirtina VSB vadovo įsakymu.

II. SĄSKAITŲ PLANAS

6. VSB sudarytas ir jos vadovo patvirtintas individualus sąskaitų planas pagal 1 priede pateiktą VSB sąskaitų planą. Priede pateiktas sąskaitų planas naudojamas buhalterinės apskaitos pakete „LOBSTER“. Sąskaitų planas apima viešojo sektoriaus subjektų privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas ir privalomus detalizavimo požymius, taip pat rekomenduojamas ir (arba) pagal įstaigos poreikius pasirinktas registravimo sąskaitas ir kitus detalizavimo požymius.

7. Sąskaitų planas suderintas su kontroliuojančiu subjektu.
8. Siekdama užtikrinti finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių rengimo reikalavimų vykdymą, VSB nustato tokią individualią sąskaitų ir jų detalizavimo požymių struktūrą, kad būtų pateikiama minėtosioms ataskaitoms parengti reikalinga informacija.

I. Bendroji dalis

Biudžeto vykdymo ataskaitoms sudaryti apskaitos duomenys detalizuojami pagal šiuos požymius:

- 8.1. valstybės funkciją;
- 8.2. programą;
- 8.3. lėšų šaltinį;
- 8.4. valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnį;
- 8.5. *asignavimų valdytoją*;
- 8.6. *kitus*.
9. Jei reikia, sąskaitų plano detalizavimo požymių sąrašas gali būti dar papildomas.
10. *VSB* visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius apskaitoje registruoja dvejetainiu įrašu, vieną kartą.
11. Sąskaitų planą sudaro 6 lygių sumavimo sąskaitos ir registravimo sąskaitos. Įrašai daromi tik registravimo (*septynženklės arba didesnio ženklų skaičiaus sąskaitos*) sąskaitose.

III. APSKAITOS POLITIKA

12. *VSB* taiko tokią apskaitos politiką, kuri užtikrina, kad apskaitos duomenys atitiktų kiekvieno taikytino VSAFAS reikalavimus. Jeigu nėra konkretaus VSAFAS reikalavimo, *VSB* vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais, nustatytais 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“.

13. Šiame apskaitos vadove nustatyta apskaitos politika, ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų registravimo tvarka užtikrina, kad finansinėse ataskaitose pateikiama informacija yra:

- 13.1. svarbi vartotojų sprendimams priimti;
- 13.2. patikima, nes:
 - 13.2.1. teisingai nurodo *VSB* finansinius rezultatus, finansinę būklę ir pinigų srautus;
 - 13.2.2. rodo ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų ekonominę prasmę, ne vien teisinę formą;
 - 13.2.3. nešališka, netendencinga;
 - 13.2.4. apdairiai pateikta (atsargumo principas);
- 13.3. visais reikšmingais atvejais išsamiai.
14. *VSB* pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat.
15. Apskaitos politika keičiama tik vadovaujantis 7-uoju VSAFAS „Apskaitos

I. Bendroji dalis

politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ ir taikoma vienodai visiems finansinių ataskaitų straipsniams, kuriems turi įtakos apskaitos politikos keitimas. Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimai ir klaidų taisymas nustatyti šio apskaitos vadovo 124–136 punktuose.

16. Apskaitos politika apima ūkinių operacijų ir įvykių pripažinimo, įvertinimo ir apskaitos principus, metodus ir taisykles.

BENDRIEJI APSKAITOS PRINCIPAI, METODAI IR TAISYKLĖS

17. Tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, VSB vadovaujasi VSAFAS.

18. VSB apskaitoje ūkinės operacijos ir įvykiai registruojami ir finansinės atskaitos sudaromos taikant šiuos bendruosius apskaitos principus:

- 18.1. kaupimo;
- 18.2. subjekto;
- 18.3. veiklos tęstinumo;
- 18.4. periodiškumo;
- 18.5. pastovumo;
- 18.6. piniginio mato;
- 18.7. palyginimo;
- 18.8. atsargumo;
- 18.9. neutralumo;
- 18.10. turinio viršenybės prieš formą.

19. VSB, sudarydamas biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, vadovaujasi šiais bendraisiais apskaitos principais:

- 19.1. pinigų;
- 19.2. subjekto;
- 19.3. pastovumo;
- 19.4. piniginio mato.

20. Pagal subjekto principą VSB laikomas apskaitos vienetu, kuris atskirai tvarko apskaitą, sudaro ir teikia atskirus finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius. VSB apskaitoje registruojamas tik jos patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas valstybės ir savivaldybių turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos. Turtas, valdomas ir naudojamas kitomis teisėmis, registruojamas nebalansinėse sąskaitose.

21. Pagal turinio viršenybės prieš formą principą VSB apskaitos politikoje ūkiniai

I. Bendroji dalis

įvykiai ir ūkinės operacijos vertinami ir pripažįstami pagal jų ekonominę prasmę ir turinį, nepriklausomai nuo to, ar tokią ūkinę operaciją vykdyti, sandorį sudaryti VSB leidžia jo veiklą reglamentuojantys teisės aktai.

22. Atsižvelgdama į šio vadovo 20 punkte nurodytą principą, VSB taiko visus VSAFAS nustatytus reikalavimus.

23. Visos ūkinės operacijos ir įvykiai apskaitoje registruojami eurai ir centais, apvalinant iki šimtųjų euro dalių (dviejų skaitmenų po kablelio).

24. Visos ūkinės operacijos ir įvykiai registruojami VSB sąskaitų plano sąskaitose taikant VSB apskaitos politiką, parengtą pagal VSAFAS atskirų ūkinių operacijų ir įvykių finansinių ataskaitų elementų arba straipsnių ir apskaitos procedūrų reikalavimus (nurodytus principus, metodus ir taisykles).

25. Toliau pateikiama VSB taikoma apskaitos politika, apimanti atskirus finansinių ataskaitų elementus arba straipsnius, ūkines operacijas, ūkinius įvykius ir jų apskaitos procedūras.

NEMATERIALUSIS TURTAS

26. Nematerialiojo turto apskaitos principai nustatyti 13-ajame VSAFAS „Nematerialusis turtas“, nematerialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai ir taisyklės – 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

27. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei atitinka 13-ajame VSAFAS pateiktą sąvoką ir nematerialiajam turtui nustatytus kriterijus.

28. Nematerialusis turtas pirminio pripažinimo metu apskaitoje yra registruojamas įsigijimo savikaina. Išlaidos, padarytos po piršto arba susikurto nematerialiojo turto pirminio pripažinimo, didina nematerialiojo turto įsigijimo savikainą tik tais atvejais, kai galima patikimai nustatyti, kad patobulintas nematerialusis turtas teiks didesnę ekonominę naudą, t. y. kad atliktas esminis nematerialiojo turto pagerinimas.

29. Išankstiniai mokėjimai už nematerialųjį turtą apskaitoje registruojami nematerialiojo turto sąskaitose.

30. Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas ribotas, finansinėse ataskaitose yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizacijos ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą.

31. Nematerialiojo turto amortizuojamoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą nustatytą turto naudingo tarnavimo laiką tiesiogiai proporcingu metodu. Nematerialiojo turto vieneto amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti,

I. Bendroji dalis

pirmos dienos ir nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio, kai naudojamo nematerialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

32. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas, nustatytas atsižvelgiant į sutartis ar kitas juridines teises, neturi būti ilgesnis už juridinių teisių galiojimo laikotarpį. Kitam nematerialiajam turtui VSB taiko nematerialiojo turto amortizacijos normatyvus, patvirtintus teisės aktų nustatyta tvarka.

33. Nematerialiojo turto apskaitos tvarka ir procedūrų ypatumai nustatyti *Nematerialiojo turto apskaitos tvarkos apraše*.

ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS

34. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos principai nustatyti 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai ir taisyklės – 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

35. Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto sąvoką ir VSAFAS nustatytus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus.

36. Ilgalaikis materialusis turtas pagal pobūdį skirstomas į pagrindines grupes, nustatytas VSAFAS. Į smulkesnes grupes ilgalaikis materialusis turtas skirstomas pagal įstaigos poreikį.

37. Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina, pagal ilgalaikio materialiojo turto vienetus, kaip nurodyta ilgalaikio materialiojo turto tvarkos apraše.

38. Išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą apskaitoje registruojami tam skirtose ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose.

39. Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus žemę, kultūros vertybes ir kitas vertybes, finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, jei jis yra, sumą. Žemė, kultūros vertybės ir kitos vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodomos tikrąja verte. Ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai

I. Bendroji dalis

naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

40. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) *arba produkcijos vienetų metodą* pagal konkrečius ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus, patvirtintus teisės aktų nustatyta tvarka.

41. Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikaina, sukaupto nusidėvėjimo ir, jei yra, nuvertėjimo sumos nurašomos. Pardavimo pelnas ar nuostoliai rodomi atitinkamame veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos ypatumai nustatyti *Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše*.

42. Ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas, remontas ar kiti darbai pripažįstami esminiu turto pagerinimu, jei padidina turto funkcijų apimtį arba pailgina turto naudingo tarnavimo laiką, arba iš esmės pagerina jo naudingąsias savybes. Šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (arba) patikslinamas likęs turto naudingo tarnavimo laikas. Jei atlikti darbai nepagerina naudingųjų ilgalaikio materialiojo turto savybių ar nepadidina turto funkcijų apimties, arba nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, jie nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

BIOLOGINIS TURTAS IR MINERALINIAI IŠTEKLIAI

43. Biologinio turto ir mineralinių išteklių apskaitos principai nustatyti 16-ajame VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“.

44. Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai pripažįstami ir registruojami apskaitoje, jeigu atitinka 16-ajame VSAFAS nurodytus turto pripažinimo kriterijus.

45. Biologinio turto VSB neturi.

ATSARGOS

46. Atsargų apskaitos principai nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“.

47. Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo ar pasigaminimo savikaina ar grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.

48. Strateginės ir neliečiamosios atsargos vertinamos įsigijimo savikaina, išskyrus 8-ajame VSAFAS nustatytus atvejus.

I. Bendroji dalis

49. Apskaičiuodama atsargų, sunaudotų teikiant paslaugas, ar parduotų atsargų savikainą, VSB taiko „pirmas į – pirmas iš“ (FIFO) atsargų įkainojimo būdą arba konkrečių kainų būdą.

50. Atsargos gali būti nuvertinamos iki grynosios galimo realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas pardavus, išmainius, paskirsčius ar panaudojus. Kai atsargos (taip pat ir nebaigtos vykdyti sutartys) parduodamos, sunaudojamos, nurašomos ar perduodamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis to laikotarpio, kuriuo pripažįstamos atitinkamos pajamos arba suteikiamos viešosios paslaugos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolatinį atsargų rodymo apskaitoje būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu, pardavimu ar perleidimu susijusi ūkinė operacija. Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti ūkinio inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo inventoriaus kiekinė *ir (arba) vertinė* apskaita kontrolės tikslais tvarkoma balansinėse arba nebalansinėse sąskaitose pagal *VSB nusistatytą apskaitos politiką*.

51. Atsargų apskaitos ypatumai aprašomi *Atsargų apskaitos tvarkos apraše*.

FINANSINIS TURTAS

52. Finansinio turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 14-ajame VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“ (detaliau Finansinio turto tvarkos apraše) ir 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ (detaliau Finansinio turto tvarkos apraše).

53. *VSB* finansinis turtas yra skirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį.

54. Prie ilgalaikio finansinio turto priskiriama:

54.1. *ilgalaikės investicijos į nuosavybės vertybinius popierius;*

54.2. *ilgalaikės investicijos į ne nuosavybės vertybinius popierius;*

54.3. *po vieno metų gautinos sumos;*

54.4. *ilgalaikiai terminuotieji indėliai;*

54.5. *kitas ilgalaikis finansinis turtas.*

55. Prie trumpalaikio finansinio turto priskiriama:

55.1. *suteiktų ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis;*

55.2. *trumpalaikės investicijos;*

55.3. *išankstiniai apmokėjimai;*

I. Bendroji dalis

55.4. per vienus metus gautinos sumos;

55.5. pinigai ir jų ekvivalentai;

55.6. *kitas trumpalaikis finansinis turtas.*

Investicijos į vertybinius popierius

56. Investicijos į kontroliuojamus subjektus (kuriuose VSB turi 50 proc. ir daugiau balsų), asocijuotuosius subjektus (kuriuose VSB turi nuo 20 proc. iki 50 proc. balsų) ir kitus subjektus (kuriuose VSB turi mažiau nei 20 proc. balsų) VSB apskaitoje pirminio pripažinimo metu ir vėliau registruojamos ir finansinėse ataskaitose rodomos įsigijimo savikaina.

57. Investicijos į asocijuotuosius subjektus konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje rodomos taikant nuosavybės metodą. Iš asocijuotųjų subjektų gauti dividendai sumažina investicijos balansinę vertę.

58. Investicijas registruojant apskaitoje savikainos metodu, po įsigijimo jų vertė nėra koreguojama priklausomai nuo įmonės ar viešosios įstaigos veiklos rezultato, tačiau koreguojama įvertinant investicijų nuvertėjimą.

59. Dividendų pajamos (kai investicija registruojama savikainos metodu) yra registruojamos finansinės ir investicinės veiklos pajamų sąskaitose. Paskelbus dividendus, VSB pripažįsta apskaitoje dividendų pajamas ir pervestinas dividendų pajamas, atitinkamai gautinas dividendų sumas ir mokėtinas į biudžetą dividendų sumas.

60. *Investicijos į kitus nuosavybės vertybinius popierius ir ne nuosavybės vertybinius popierius pirminio pripažinimo metu įvertinamos įsigijimo savikaina. Vėliau šis finansinis turtas įvertinamas taip:*

60.1. *parduoti laikomas, – tikrąja verte. Investicijos į vertybinius popierius, kurių kaina aktyviojoje rinkoje neskelbiama ir kurių tikrosios vertės negalima nustatyti 17-ajame VSAFAS nurodytais būdais, finansinėse ataskaitose turi būti įvertintos įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius;*

60.2. *finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino, – amortizuota savikaina;*

60.3. *trumpalaikis finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino, – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius*

61. Investicijų į vertybinius popierius apskaitos ypatumai nustatyti *Finansinio turto apskaitos tvarkos apraše.*

I. Bendroji dalis

62. Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.

63. Vėliau ilgalaikės gautinos sumos ataskaitose rodomos amortizuota savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius, o trumpalaikės gautinos sumos – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius. Gautinų sumų nuvertėjimo apskaičiavimo principai ir gautinų sumų apskaitos ypatumai aprašomi *Išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų apskaitos tvarkos apraše*.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

64. Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai ir lengvai iškeičiamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nedidelė.

FINANSAVIMO SUMOS

65. Finansavimo sumų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

66. Finansavimo sumos pripažįstamos, kai atitinka šiame VSAFAS nustatytus kriterijus.

67. Finansavimo sumos – viešojo sektoriaus subjekto iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, kitų išteklių fondų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirti viešojo sektoriaus subjekto nuostatuose arba įstatuose nustatytiems tikslams pasiekti ir funkcijoms atlikti bei vykdomoms programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima ir viešojo sektoriaus subjekto gautus arba gautinus pinigus, ir kitas lėšas VSB išlaidoms dengti ir kaip paramą gautą turtą.

68. VSB gautos (gautinos) finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į:

68.1. finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;

68.2. finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

69. Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti apima ir nemokamai gautą arba už simbolinį atlygį įsigytą nepiniginį turtą.

70. Finansavimo sumos kitoms išlaidoms dengti yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms (negautoms pajamoms) kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis, skirtomis kitoms

I. Bendroji dalis

išlaidoms kompensuoti, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, kurios nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

71. Gautos (gautinos) ir panaudotos finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais padaromos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

72. Gautos ir perduotos kitiems viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos VSB sąnaudomis nepripažįstamos. Perdavus finansavimo sumas kitiems VSB, mažinamos gautos finansavimo sumos, registruojamos finansavimo sumos (perduotos).

73. Gautos ir perduotos ne viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos, įskaitant suteiktas subsidijas, registruojamos kaip VSB finansavimo sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas.

74. VSB apskaitoje finansavimo sąnaudos arba sąnaudos pripažįstamos tada, kai VSB finansuoja kitus viešojo sektoriaus subjektus iš uždirbtų pajamų.

75. Finansavimo sumų apskaitos ypatumai aprašyti *Finansavimo sumų apskaitos tvarkos apraše*.

FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

76. Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai, 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ ir 24-ajame VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“.

77. VSB visi įsipareigojimai yra finansiniai ir skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius. Prie ilgalaikių finansinių įsipareigojimų priskiriama:

77.1. ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai;

77.2. ilgalaikiai atidėjiniai (pvz., atidėjiniai dėl VSB iškeltų teisminių ieškinių, kai tikėtina, kad dėl jų baigties VSB turės sumokėti priteistas sumas);

77.3. kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai.

78. Prie trumpalaikių finansinių įsipareigojimų priskiriama:

78.1. ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai;

78.2. ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis;

78.3. trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai;

78.4. mokėtinos sumos į biudžetus ir fondus;

I. Bendroji dalis

- 78.5. mokėtinos *subsidijos, dotacijos* ir finansavimo sumos;
- 78.6. *mokėtinos socialinės išmokos*;
- 78.7. grąžintini mokesčiai, įmokos ir jų permokos;
- 78.8. tiekėjams mokėtinos sumos;
- 78.9. su darbo santykiais susiję įsipareigojimai;
- 78.10. sukauptos mokėtinos sumos;
- 78.11. kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai.
- 79. Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina. Paskesnio vertinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami:
 - 79.1. *susiję su rinkos kainomis – tikrąja verte*;
 - 79.2. *iš suteiktų garantijų kilę finansiniai įsipareigojimai – tikrąja verte*;
 - 79.3. kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai – amortizuota savikaina;
 - 79.4. kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina;
 - 79.5. gautos paskolos – amortizuota savikaina. VSB suteiktos trumpalaikės paskolos kitam VSB amortizuota savikaina lygi jos įsigijimo savikainai.

ATIDĖJINIAI

80. Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami apskaitoje tada, kai dėl įvykio praeityje VSB turi dabartinę teisinę prievolę ar neatšaukiamą pasižadėjimą ir tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės, o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Jei patenkinamos ne visos šios sąlygos, atidėjiniai nėra pripažįstami, o informacija apie susijusį su tikėtina sumokėti suma neapibrėžtąjį įsipareigojimą yra pateikiama finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (toliau – aiškinamasis raštas). Atidėjiniai yra peržiūrimi paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną ir koreguojami, atsižvelgiant į naujus įvykius ar aplinkybes.

81. Atidėjinių apskaitos ypatumai nustatyti *Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos tvarkos apraše*.

FINANSINĖ NUOMA (LIZINGAS)

82. Nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma bus laikoma veiklos nuoma, ar finansine nuoma, priklauso ne nuo sutarties formos, o nuo jos turinio ir ekonominės prasmės.

I. Bendroji dalis

83. Nuomos sandoriai grupuojami į veiklos nuomos ar finansinės nuomos (lizingo) sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek nuomininkui.

84. Nuoma laikoma finansine nuoma, jei sutartyje yra nustatyta, kad:

84.1. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomotojas perduoda nuomininkui nuosavybės teisę;

84.2. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomininkas turi teisę įsigyti turtą už kainą, kuri, tikimasi, reikšmingai mažesnė (daugiau nei 30 proc) už jo tikrąją vertę nuomos laikotarpio pabaigoje, ir nuomos laikotarpio pradžioje labai tikėtina, kad šia teise bus pasinaudota;

84.3. nuomos laikotarpis apima lygią 75 procentams ar ilgesnę nei 75 procentai turto ekonominio naudingumo tarnavimo laiko dalį, net jei turto nuosavybės teisės nenumatoma perduoti;

84.4. nuomos laikotarpio pradžioje dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė sudaro ne mažiau kaip 90 procentų nuomojamo turto tikrosios vertės;

84.5. nuomojamas turtas yra specifinės paskirties, šio turto savybės ir paskirtis negali būti laisvai pakeičiamos ir, neatlikus didesnių pakeitimų, juo naudotis galėtų tik šis nuomininkas.

85. Jeigu vertindama sutartį *VSB* nustato, kad netenkinama nė viena 84 punkte išvardytų sąlygų, todėl neaišku, kaip registruoti turtą apskaitoje, reikia atsižvelgti ir į papildomas sąlygas, kurios nurodytos 19-ajame *VSAFAS* „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“.

86. Apskaitoje registruojamos finansinės nuomos įmokos yra padalijamos, išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas (kompensuotinas nuomos sumas, neapibrėžtus nuomos mokesčius ir pan., jei jie yra numatyti finansinės nuomos sutartyje). Palūkanos priskiriamos prie finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų ir apskaitoje yra registruojamos kaupimo principu, t. y. registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį apskaičiuojamos ateityje mokėtinos palūkanos. Finansine nuoma (lizingu) įsigyto ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė paskirstoma per visą jo naudingo tarnavimo laiką, kaip nurodyta *Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše*.

87. Finansinės nuomos apskaitos ypatumai nustatyti *Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos tvarkos apraše*.

I. Bendroji dalis

88. Nuoma laikoma veiklos nuoma, kai perduodant turtą nuomininkui didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, neperduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui. Nuomos įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra registruojamos apskaitoje kaip sąnaudos tolygiai per nuomos laikotarpį.

Atgalinė finansinė nuoma (lizingas)

89. Jei parduotas turtas po pardavimo yra išsinuomojamas pagal atgalinės finansinės nuomos sutartį, pelnas, gautas pardavus turtą, tą laikotarpį, kurį turtas buvo parduotas, nepripažįstamas. VSB pelną, gautą pardavus turtą, registruoja apskaitoje kaip būsimųjų laikotarpių pajamas ir nudėvi per likusį atgalinės finansinės nuomos būdu įsigyto turto naudingo tarnavimo laiką, apskaičiuota nusidėvėjimo suma mažindama nusidėvėjimo sąnaudas. Atgalinės finansinės nuomos sutarties ekonominė prasmė prilyginama paskolai, užtikrintai įkeitimu, kai finansinės nuomos paslaugos teikėjas skolina finansinės nuomos paslaugos gavėjui pinigus, kaip užstatą naudodamas nupirktą ir išnuomotą turtą.

PAJAMOS

90. Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 9-ajame VSAFAS „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“, 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

91. Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra padaromos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos. Registruojant visas su finansavimo pajamų pripažinimu susijusias operacijas, būtina nurodyti, kokiai valstybės funkcijai ir kuriai programai vykdyti buvo pripažintos finansavimo pajamos, *panaudojant detalizavimo požymius arba sukuriant subsąskaitas*.

92. Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, kad VSB gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, kai galima patikimai nustatyti pajamų sumą ir kai VSB gali patikimai nustatyti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas.

93. Pajamomis laikoma tik paties VSB gaunama ekonominė nauda. VSB pajamomis nepripažįstamos trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, kadangi tai nėra VSB gaunama ekonominė nauda. Jei VSB yra atsakingas už tam tikrų sumų administravimą ir surinkimą, tačiau teisės aktų nustatyta tvarka privalo pervesti surinktas sumas į *biudžetą ir (arba)*

I. Bendroji dalis

socialinės apsaugos fondams ir neturi teisės šių sumų ar jų dalies atgauti tą patį ar vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, tokios sumos ar jų dalis nėra VSB pajamos ir apskaitoje registruojamos kaip gautinos ir mokėtinos sumos.

94. Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. kurį suteikiamos viešosios paslaugos, atliekami darbai ar parduodamos prekės, ar kt., nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

95. Pajamų apskaitos ypatumai išdėstyti *Pajamų apskaitos tvarkos apraše, Finansavimo sumų apskaitos tvarkos apraše ir Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos apraše.*

SĄNAUDOS

96. Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“. Sąnaudų, susijusių su turtu, finansavimo sumomis ir įsipareigojimais, apskaitos principai nustatyti jų apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

97. Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su tam tikrų pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo padarytos.

98. Sąnaudų dydis įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų arba jų ekvivalentų suma. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros mokėtinos sumos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą taikant apskaičiuotų palūkanų normą.

99. Sąnaudų apskaitos ypatumai aprašomi *Sąnaudų apskaitos tvarkos apraše ir Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos apraše.*

SANDORIAI UŽSIENIO VALIUTA

100. Sandorių užsienio valiuta apskaitos principai nustatyti 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“.

101. Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojantį euro ir užsienio valiutos santykį nustatytą vadovaujantis Lietuvos

I. Bendroji dalis

Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose.

102. Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos euro ir užsienio valiutos santykį, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu.

103. Užsienio valiutos kurso pasikeitimo apskaitos ypatumai aprašomi *Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos apraše*.

TURTO NUVERTĖJIMAS

104. Turto nuvertėjimo apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“, 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ ir 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

105. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje pripažįstami pagal nuvertėjimo požymius. Sudarydama finansinių ataskaitų rinkinį, VSB nustato, ar yra turto nuvertėjimo požymių. Jeigu yra vidinių ar išorinių nuvertėjimo požymių, VSB nustato turto atsiperkamąją vertę ir palygina ją su turto balansine verte.

106. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma mažinant turto balansinę vertę ir ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas.

107. Turto nuvertėjimas nėra tolygus turto nurašymui. Turtui nuvertėjus, yra mažinama turto vieneto balansinė vertė, tačiau išsaugoma informacija apie turto įsigijimo savikainą, t. y. turto vieneto įsigijimo savikaina apskaitoje lieka tokia pati kaip iki nuvertėjimo nustatymo, o nuvertėjimas registruojamas atskiroje sąskaitoje. Turto nuvertėjimas apskaitoje yra registruojamas ne didesne verte nei turto balansinė vertė.

108. Kai vėlesnį ataskaitinį laikotarpį, pasikeitus aplinkybėms, atkuriamas anksčiau pripažinta turto nuvertėjimo suma, turto balansinė vertė po nuvertėjimo atkūrimo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

109. Pripažinus ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto nuvertėjimo nuostolį, perskaičiuojamos būsimiesiems ataskaitiniams laikotarpiams tenkančios turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sumos, kad turto nudėvimoji (amortizuojamoji) vertė po nuvertėjimo būtų tolygiai paskirstyta per visą likusį jo naudingo tarnavimo laiką, t. y. nuvertėjimo suma nudėvima per likusį naudingo tarnavimo laiką, mažinant nusidėvėjimo sąnaudas.

I. Bendroji dalis

110. Turto nuvertėjimo apskaitos ypatumai aptariami *Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše, Nematerialiojo turto apskaitos tvarkos apraše, Atsargų apskaitos tvarkos apraše ir Išankstinių apmokėjimų bei gautinų sumų apskaitos tvarkos apraše.*

NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

111. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto apskaitos principai nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

112. VSB nepripažįsta neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto, tačiau neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas registruojami nebalansinėse sąskaitose. Neapibrėžtieji įsipareigojimai nerodomi nei finansinės būklės ataskaitoje, nei veiklos rezultatų ataskaitoje, o informacija apie juos pateikiama aiškinamajame rašte. Kai tikimybė, kad reikės panaudoti turtą įsipareigojimui apmokėti, yra labai maža, informacija apie įsipareigojimą aiškinamajame rašte nebūtina. Informacija apie neapibrėžtąjį turtą ir įsipareigojimus turi būti peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai būtų tinkamai rodomi aiškinamajame rašte.

113. Neapibrėžtasis turtas finansinėse ataskaitose nerodomas tol, kol nėra aišku, ar jis duos VSB ekonominės naudos. Jei ekonominė nauda tikėtina, tačiau nėra tikra, kad ji bus gauta, informacija apie neapibrėžtąjį turtą pateikiama aiškinamajame rašte.

POATASKAITINIAI ĮVYKIAI

114. Poataskaitinių įvykių, apskaitos ir pateikimo finansinėse ataskaitose taisyklės nustatytos 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

115. Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie VSB finansinę padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (koreguojantieji įvykiai), atsižvelgiant į jų įtakos parengtoms finansinėms ataskaitoms reikšmę, yra rodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose. Nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai aprašomi aiškinamajame rašte, kai jie reikšmingi.

I. Bendroji dalis

TARPUSAVIO UŽSKAITOS IR PALYGINAMIEJI SKAIČIAI

116. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turto ir įsipareigojimų, taip pat pajamų ir sąnaudų tarpusavio užskaita negalima, išskyrus atvejus, kai konkretus VSAFAS reikalauja būtent tokios užskaitos (pvz., dėl draudžiamojo įvykio padarytų sąnaudų užskaita atliekama su gauta draudimo išmoka).

117. Palyginamieji skaičiai yra koreguojami, kad atitiktų ataskaitinių metų finansinius rezultatus, o poveikis kurį koregavimas daro einamojo laikotarpio ir darytų ankstesnių laikotarpių informacijai, registruojamas ataskaitiniame laikotarpyje. Apskaitos principų ir apskaitinių įverčių pokyčiai, sudarant ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų rinkinį, pateikiami aiškinamajame rašte.

INFORMACIJOS PAGAL SEGMENTUS PATEIKIMAS

118. Informacijos pagal segmentus pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai nustatyti 25-ajame VSAFAS „Atsiskaitymas pagal segmentus“.

119. *VSB turi tvarkyti apskaitą pagal segmentus. Segmentai – VSB veiklos dalis, apimanti vienos valstybės funkcijos, nustatytos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje, atlikimą.*

120. *VSB skiria šiuos segmentus:*

120.1. *aplinkos apsaugos;*

120.2. *sveikatos apsaugos;*

120.3. *poilsio, kultūros ir religijos;*

120.4. *švietimo;*

120.5. *socialinės apsaugos.*

121. *Apie kiekvieną segmentą pateikiama tokia informacija:*

121.1. *segmento sąnaudos;*

121.2. *segmento pinigų srautai.*

122. *VSB turto, įsipareigojimų ir finansavimo sumų apskaitą tvarko pagal segmentus, t. y. taip, kad galėtų pagal segmentus teisingai užregistruoti pagrindinės veiklos sąnaudas ir išmokas tinkamai priskirti prie veiklos segmentų.*

I. Bendroji dalis

123. *Turtas, įsipareigojimai, finansavimo sumos ir sąnaudos, kurių priskyrimo prie segmento pagrindas yra neaiškus, turi būti priskiriami prie didžiausių VSB veiklos dalį sudarančio segmento.*

APSKAITOS POLITIKOS KEITIMAS

124. Apskaitos politikos keitimo principai nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

125. VSB pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti įvairių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia VSB finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti.

126. VSB pasirenka ir taiko apskaitos politiką remdamasi nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“. Ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų pripažinimo ir vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.

127. Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pasikeitimo arba, jei kiti teisės aktai to reikalauja arba siekiant tinkamiau parodyti viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose rodomas taikant retrospektyvinį būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi naudojama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama, ir rodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitoje apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais laikotarpiais, rodoma straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama.

APSKAITINIŲ ĮVERČIŲ KEITIMAS

128. Apskaitinių įverčių keitimo principai ir taisyklės nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

I. Bendroji dalis

129. Apskaitiniai įverčiai yra peržiūrimi tuo atveju, jei pasikeičia aplinkybės, kuriomis buvo remtasi atliekant įvertinimą, arba atsiranda papildomos informacijos ar kitų įvykių.

130. VSB apskaitinių įverčių pasikeitimams įvertinti yra *sudaromos komisijos, kurios yra atsakingos už tinkamą aplinkybių ir informacijos, lemiančios apskaitinį įvertinimą, taip pat poveikio nustatymą ir rodymą finansinėse ataskaitose.*

131. Prielaidų, naudotų apskaitiniam įverčiui nustatyti, keitimas turi įtakos:

131.1. tam ataskaitiniam laikotarpiui, kurį buvo atliktas pakeitimas, jei jos turi įtakos tik tam laikotarpiui;

131.2. to ataskaitinio laikotarpio, kurį buvo atliktas pakeitimas, ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių, jei pakeitimas turės įtakos ir jiems, apskaitiniams įverčiams.

132. VSB finansinių ataskaitų elemento vertės pokytis, atsiradęs dėl apskaitinio įverčio pokyčio, turi būti rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo rodoma prieš tai buvusi šio ataskaitos elemento vertė. Informacija, susijusi su apskaitinio įverčio pakeitimu, pateikiama aiškinamajame rašte.

133. Apskaitos politika laikomas pasirinktas apskaitos metodas (pvz., nusidėvėjimas skaičiuojamas tiesioginiu metodu), o apskaitiniu įverčiu laikomas VSB pasirinktas dydis nusidėvėjimui apskaičiuoti (pvz., nusidėvėjimo normatyvas).

APSKAITOS KLAIDŲ TAISYMAS

134. Apskaitos klaidų taisymo taisyklės nustatytos 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

135. Ataskaitiniu laikotarpiu pastebėtų apskaitos klaidų, padarytų praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose taisymas registruojamas praėjusių laikotarpių esminių klaidų taisymo įtakos sąskaitoje, jei klaida esminė. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei *jos vertinė išraiška individualiai arba kartu su kitomis tą ataskaitinį laikotarpį nustatytomis klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,25 procento per praėjusius finansinius metus gautų finansavimo sumų ir (arba) pajamų vertės arba 0,15 procento turto vertės.*

136. Apskaitos klaidos (esminės ir neesminės) taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose rodoma taip:

136.1. jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

I. Bendroji dalis

136.2. jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir rodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesniojo ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama. Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikiama aiškinamajame rašte.

IV. FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

Bendrosios nuostatos

137. Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją vartotojams, kurie neturi galimybės pareikalauti jų poreikius atitinkančių ataskaitų.

138. Finansinių ataskaitų informacijos vartotojai yra mokesčių mokėtojai, valstybės valdžios institucijų nariai, VSB kreditoriai, tiekėjai ir pan. Finansinių ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie VSB finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynąjį turtą ir pinigų srautus, kuria naudojasi vartotojai priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas.

139. VSB rengia žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinį.

140. VSB finansinėse ataskaitose visas sumas pateikia Lietuvos Respublikos piniginiiais vienetais.

Ataskaitinis laikotarpis

141. VSB teikia metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius, o prireikus arba kitų teisės aktų nustatytais atvejais Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. VSB finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, tarpinis ataskaitinis laikotarpis sutampa su kalendoriniu ketvirčiu. Kai pateikiamas trumpesnio nei 12 mėnesių finansinių ataskaitų rinkinys (pavyzdžiui, steigimo arba reorganizavimo atvejais), be finansinių ataskaitų rinkinio laikotarpio, VSB turi nurodyti:

141.1. priežastį, dėl kurios finansinių ataskaitų rinkinio laikotarpis nėra 12 mėnesių;

141.2. faktą, kad tam tikrų ataskaitų, pavyzdžiui, veiklos rezultatų, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų lyginamųjų sumų negalima palyginti.

I. Bendroji dalis

Finansinių ataskaitų rinkinio sudarymas ir teikimas

Metinių finansinių ataskaitų rinkinys

142. VSB metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro šios ataskaitos:

- 142.1. finansinės būklės ataskaita;
- 142.2. veiklos rezultatų ataskaita;
- 142.3. pinigų srautų ataskaita;
- 142.4. grynojo turto pokyčių ataskaita;
- 142.5. aiškinamasis raštas.

143. Finansinių ataskaitų privalomos formos yra reglamentuotos VSAFAS.

144. VSB metinį finansinių ataskaitų rinkinį sudaro ne vėliau kaip iki *kitų metų kovo mėnesio 15 d.* VSB metinis finansinių ataskaitų rinkinys teikiamas *konsoliduojančiajam viešojo sektoriaus subjektui iki kitų metų kovo mėnesio 31 d.*

145. VSB individualaus apskaitos vadovo priede pateikia visą VSB rengtinių metinių finansinių ataskaitų rinkinį.

146. Metinių finansinių ataskaitų, įskaitant aiškinamojo rašto pastabų lenteles, formos gali būti pakeistos tik pakeitus VSAFAS nustatytas ataskaitų formas ir reikalavimus.

147. Metinių ataskaitų rinkiniai skelbiami savo, o jeigu jos neturi – už atitinkamos viešojo sektoriaus subjekto grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo viešojo sektoriaus subjekto interneto svetainėje.

Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys

148. Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys – finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas apibendrinus laikotarpio, trumpesnio negu ataskaitinis laikotarpis (kalendoriniai metai), duomenis. Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas kas ketvirtį.

149. Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro:

- 149.1. finansinės būklės ataskaita;
- 149.2. veiklos rezultatų ataskaita;
- 149.3. sutrumpintas aiškinamasis raštas.

150. Tarpinių finansinių ataskaitų, išskyrus aiškinamąjį raštą, rengimui taikomi tie patys principai, reikalavimai ir formos kaip ir metinių finansinių ataskaitų rinkiniui. Sutrumpinto

I. Bendroji dalis

aiškinamojo rašto rengimo reikalavimai pateikti 23-ajame VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“.

151. VSB tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas iki *kito ketvirčio antro mėnesio 15 d.* VSB tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys teikiamas *kontruoliuojančiam viešojo sektoriaus subjektui iki kito ketvirčio antro mėnesio 15 d.*

152. VSB individualaus apskaitos vadovo priede pateikia visą VSB rengtinių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį.

153. Tarpinių finansinių ataskaitų, įskaitant aiškinamojo rašto pastabų lenteles, formos gali būti pakeistos tik pakeitus VSAFAS nustatytas ataskaitų formas ir reikalavimus.

154. Tarpinių ataskaitų rinkiniai skelbiami savo, o jeigu jos neturi – už atitinkamos viešojo sektoriaus subjekto grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo viešojo sektoriaus subjekto interneto svetainėje.

Pagrindiniai finansinių ataskaitų rinkinio sudarymo reikalavimai.

Ataskaitų elementai ir jų vertinimas

155. VSB ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai pagal ekonominius kriterijus finansinėse ataskaitose grupuojami į grupes, kurios vadinamos finansinių ataskaitų elementais. Finansinių ataskaitų elementai, naudojami VSB finansinei būklei ir veiklos rezultatams įvertinti, yra tokie:

155.1. finansinės būklės ataskaitoje pateikiami elementai–turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai ir grynasis turtas–apibūdina VSB finansinę būklę;

155.2. veiklos rezultatų ataskaitoje pateikiami elementai–pajamos ir sąnaudos–reikalingi VSB veiklos rezultatams įvertinti.

156. Finansinių ataskaitų elementai įvertinami įvairiais metodais ir jų deriniais (pavyzdžiui, įsigijimo savikaina, tikrąja verte, realizavimo verte, grynąja galimo realizavimo verte, einamųjų išlaidų verte ir dabartine verte). Vertindama finansinių ataskaitų elementus, VSB vadovaujasi VSAFAS reikalavimais ir taisyklėmis, aprašytomis VSAFAS ir apskaitos tvarkų aprašuose.

Pagrindiniai reikalavimai finansinių ataskaitų rinkiniui

I. Bendroji dalis

157. Bendrieji finansinių ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimai nurodyti 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“.

158. VSB finansinių ataskaitų rinkinys rengiamas pagal VSAFAS. Finansinių ataskaitų rinkinio negalima apibūdinti kaip atitinkančio šiuos standartus, jeigu jis neatitinka bent vieno taikytino VSAFAS ar jo reikalavimo.

159. Nukrypimai nuo standartų neleidžiami, išskyrus tuos retus atvejus, kai Lietuvos Respublikos įstatymai ar kiti teisės aktai, reglamentuojantys VSB veiklą, nustato ką kita.

V. APSKAITOS ORGANIZAVIMAS

Atsakomybė už apskaitos organizavimą

160. Pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymą „Dėl Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ už apskaitos organizavimą, apskaitos dokumentų išsaugojimą ir finansinių ataskaitų rinkinio pateikimą laiku atsakingas VSB vadovas.

161. Pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą VSB vyriausiasis buhalteris atsako už buhalterinių įrašų teisingumą.

162. Vadovas pasirašo VSB finansines ataskaitas

Apskaitos tvarkytojas

163. VSB buhalterinę apskaitą organizuoja vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1K-389 patvirtintomis Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklėmis.

Apskaitos sistema

I.Bendroji dalis

164. Apskaitai tvarkyti yra naudojamas kompiuterinės programinės įrangos paketas LOBSTER, kuris sukonfigūruotas taip, kad būtų galima tvarkyti VSB apskaitą remiantis teisės aktų ir šio Apskaitos vadovo reikalavimais. Apskaitos įrašai susistemunami apskaitos registruose (moduliuose). Apskaitos registru vadinama ūkinių operacijų ir įvykių suvestinė, kurioje rūšiuojami, sumuojami ir apibendrinami apskaitos dokumentų duomenys. Ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai registruojami apskaitos registruose pagal apskaitos dokumentus chronologiškai, chronologiškai-sistemiškai arba sistemiškai. Kiekvienas iš registrų sistemina pasikartojančias vienu ar kelių ūkines operacijas. Operacijos registrų viduje pateikiamos chronologine tvarka.

165. VSB pasirenka registrų formą, turinį ir skaičių. Pasirinktų registrų sąrašas ir formos gali būti pateikiami kaip apskaitos vadovo priedai arba tvirtinama atskiru vadovo įsakymu. Naudojant kompiuterinę apskaitos programinę įrangą, sudaromų registrų sąrašas pateikiamas apskaitos vadovo priede.